

Praktyka Izby Obrachunkowej Austrii

Publiczne informowanie o realizacji zaleceń z kontroli

Głównym celem najwyższych organów kontroli (NOK) jest przyczynianie się do sprawnego funkcjonowania państwa i ułatwianie obywatelom jego oceny. W praktyce efektywność i użyteczność NOK zależą przede wszystkim od stopnia realizacji zaleceń wynikających z kontroli. Poza trybunałami obrachunkowymi, NOK nie mogą do tego zobowiązać kontrolowanych, wykorzystują zatem czynniki, na które mają wpływ, takie jak m.in. trafny wybór tematów kontroli, rozległa wiedza i doświadczenie kontrolerów czy dobra komunikacja z innymi organami państwa, obywatelami i środkami masowego przekazu. Izba Obrachunkowa Austrii w ostatnich latach rozwinęła system publicznego informowania o stanie realizacji swoich zaleceń. Artykuł przybliża jego funkcjonowanie i wskazuje, jak wpływa na stopień ich wdrażania.

JACEK MAZUR

Wprowadzenie

Najwyższy organ kontroli może wymagać, aby jednostka kontrolowana (lub inny podmiot, jeśli ustawa tak stanowi)

rozpatrzyła zalecenia i inne wnioski wynikające z kontroli i poinformowała w określonym terminie, że zostały one lub będą wykonane oraz jakie są powody, dla których tak się nie stanie¹. Większość NOK nie może jednak zobowiązać jednostek

¹ Dla przykładu, w Polsce kierownik jednostki kontrolowanej jest obowiązany poinformować w terminie określonym w wystąpieniu pokontrolnym, nie krótszym niż 14 dni od jego otrzymania, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia; to samo dotyczy kierownika jednostki nadrzędnej oraz organów państwowych i samorządowych, którym przekazano uwagi, oceny i wnioski dotyczące kontrolowanej działalności (art. 62 i 62a ustawy z 23.12.1994 o Najwyższej Izbie Kontroli, Dz.U. z 2020 r. poz. 1200). W Austrii skontrolowane jednostki zobowiązane są najdalej w ciągu 3 miesięcy zając stanowisko wobec zastrzeżeń i wniosków Izby Obrachunkowej, jednocześnie powiadamiając o podjętych środkach zaradczych (§ 5 ustawy federalnej z 16.6.1948 o Izbie Obrachunkowej; *Federal Act on the Court of Audit 1948*, <https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Erv/ERV_1948_144/ERV_1948_144.pdf>, dostęp 20.3.2022).

kontrolowanych (czy innych podmiotów) do realizacji zaleceń².

Działając w tak określonych ramach, najwyższe organy kontroli podejmują różne działania na rzecz zwiększenia skuteczności kontroli, m.in.:

- wybierają tematy szczególnie przydatne dla parlamentu, rządu, obywateli i jednostek kontrolowanych;
- przeprowadzają kontrole w taki sposób, aby wynikające z nich zalecenia były merytorycznie trafne, wykonalne, sformułowane czytelnie i odpowiednio uargumentowane;
- przekazują sprawozdania z kontroli parlamentom oraz podmiotom nadrzędnym wobec jednostek kontrolowanych – jako organom, które mogą je zobowiązać do realizacji zaleceń;
- przeprowadzają kontrole sprawdzające – odrębnie dla poszczególnych tematów albo jako zbiorcze kontrole realizacji zaleceń z kontroli wykonanych w wybranym okresie czy obszarze;
- kierują do jednostek kontrolowanych pytania o postęp w realizacji zaleceń;
- podają sprawozdania z kontroli do publicznej wiadomości, co ułatwia społeczną

presję na rzecz wykonania zawartych w nich zaleceń;

- tworzą na swoich stronach internetowych wykazy zaleceń, umożliwiając każdemu uzyskanie aktualnej informacji o stanie ich realizacji³.

Najwyższym organem kontroli Austrii jest Izba Obrachunkowa⁴. Jej procedura kontrolna jest generalnie podobna do innych NOK, w szczególności jednostce kontrolowanej przysługuje prawo zajęcia stanowiska odnośnie do wyników kontroli. Na zakończenie postępowania odbywa się narada, na której kierownictwo jednostki zostaje zapoznane z głównymi ustaleniami i wnioskami. Sprawozdanie z kontroli powinno przedstawiać stanowisko jednostki kontrolowanej; należy też wyraźnie rozgraniczyć opis stanu rzeczy od komentarzy i opinii. Sprawozdanie zostaje przekazane jednostce kontrolowanej i podmiotom nadrzędnym oraz właściwym organom państwowym i samorządowym. Jednostka kontrolowana obowiązana jest w ciągu trzech miesięcy zająć stanowisko w sprawie wniosków i zaleceń oraz powiadomić o podjętych działaniach. Izba Obrachunkowa może ustosunkować się do tego stanowiska.

² Inaczej w wypadku trybunałów obrachunkowych, które są sądami w sprawach finansowych, a równocześnie przeprowadzają kontrole. W Europie trybunały obrachunkowe występują w Belgii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Portugalii, Turcji i we Włoszech. Zob. J. Mazur: *Główne rodzaje najwyższych organów kontroli*, „Kontrola Państwowa” nr 6/2009.

³ Zob. relacja z zebrania NOK V 4+2 w 2015 r.: J. Mazur (oprac.): *Kraje Grupy Wyszehradzkiej. Wpływ NOK na jednostki kontrolowane*, „Kontrola Państwowa” nr 3/2015.

⁴ Nt. Izby Obrachunkowej Austrii zob. serwis internetowy *Kontrola publiczna w Unii Europejskiej*, Europejski Trybunał Obrachunkowy, <<https://op.europa.eu/webpub/eca/book-state-audit/pl/>>, (dostęp 19.2.2022); *State Audit in the European Union*, National Audit Office, London 2005, s. 16-27; R. Szawlowski: *Kontrola państwowa w Austrii*, „Kontrola Państwowa” nr 5/1957. Zob. też F. Fiedler: *Kontrola gmin przez Izbę Obrachunkową Austrii*, „Kontrola Państwowa” nr 1/1996; F. Fiedler: *Izba Obrachunkowa a parlament w Austrii*, „Kontrola Państwowa” nr 6/1996; T. Bielas: *Wrażenia z pobytu w Izbie Obrachunkowej Austrii*, „Kontrola Państwowa” nr 1/1996; T. Bielas: *Wrażenia wiedeńskie – jeszcze raz...*, „Kontrola Państwowa” nr 4/1996; T. Bielas: *Podróże kształcą (Rzecz o poradniku kontrolera)*, „Kontrola Państwowa” nr 4/1997; J. Mazur: *Studia wyższe w zakresie kontroli w Austrii i Rosji*, „Kontrola Państwowa” nr 3/2010.

Artykuł przedstawia praktykę Izby Obrachunkowej Austrii w zakresie upowszechniania zaleceń wynikających z kontroli oraz publicznego informowania o ich realizacji. Następuje to przez:

- coroczne zapytanie wszystkich jednostek kontrolowanych o stan realizacji zaleceń z kontroli, które przeprowadzono w roku poprzednim oraz sporządzenie i publikowanie sprawozdania na ten temat;
- prowadzenie licznych kontroli sprawdzających.

Izba Obrachunkowa dąży do wykonania przez jednostki kontrolowane jak największej części zaleceń. W ramach systemu zarządzania zorientowanego na wyniki, określiła cele, jakie zamierza osiągnąć:

- uzyskanie 75% odpowiedzi jednostek kontrolowanych potwierdzających realizację zaleceń;
- poświadczenie wykonania 85% zaleceń w drodze kontroli sprawdzających (przyjęto, że w dłuższym okresie czasu jednostki kontrolowane będą w stanie wdrożyć więcej zaleceń)⁵.

Zapytania o stan realizacji zaleceń

Izba Obrachunkowa Austrii corocznie publikuje sprawozdanie o stanie realizacji zaleceń zawartych w sprawozdaniach z kontroli przeprowadzonych w roku poprzednim⁶. Opiera się ono na informacjach

przekazanych przez jednostki kontrolowane.

Do wszystkich jednostek kontrolowanych Izba zwraca się z pytaniem, czy – a jeśli tak, to w jaki sposób – wykonała zalecenia sformułowane w wyniku kontroli. Proces jest w 100% zdigitalizowany: istnieje odrębna baza danych, w której zapisywane są zalecenia. Te informacje udostępnia się zdalnie jednostkom kontrolowanym za pośrednictwem portalu, po podjęciu decyzji przez prezesa Izby o rozpoczęciu procedury rocznej. Skontrolowane podmioty są proszone o opisanie w określonym terminie, jakie środki podjęły. Tryb zapytań ma charakter formalny, dlatego dotyczą one również sytuacji, kiedy wiadomo ze źródeł publicznych (np. z parlamentu, prasy, z wystąpień kierownika kontrolowanej jednostki), że dane zalecenie zostało wykonane. Na podstawie otrzymanych informacji kontrolerzy Izby określają stopień realizacji zaleceń w skali: „wykonane”, „częściowo wykonane” i „zadeklarowane do wykonania” (co oznacza, że kontrola miała wpływ) lub „niewykonane”, jeśli uzyskano taką informację.

Sytuacje niewykonania zaleceń zdarzają się np. w razie zaleceń przekrojowych, które dotyczą więcej niż jednego poziomu zarządzania (np. rządu federalnego i krajów lub krajów i gmin), kiedy nie wszystkie

⁵ *Tätigkeitsbericht 2019 des Rechnungshofes Österreich*, Wien, im Dezember 2019; s. 45. Sprawozdania z działalności Izby Obrachunkowej Austrii w poszczególnych latach są dostępne na stronie: <https://www.rechnungshof.gv.at/rh/home/wirksam/wirksam_1/Taetigkeitsberichte.html>, (dostęp 19.2.2022).

⁶ Zob. np. *Nachfrageverfahren im Jahr 2021. Bericht des Rechnungshofes*, Wien, im Dezember 2021; <https://www.rechnungshof.gv.at/rh/home/home_1/home_2/Nachfrageverfahren_im_Jahr_2021_BF_2.pdf>, (dostęp 18.2.2022); wcześniejsze sprawozdania o stanie realizacji zaleceń zob. <https://www.rechnungshof.gv.at/rh/home/wirksam/wirksam_1/Taetigkeitsberichte.html>, (dostęp 18.2.2022).

jednostki kontrolowane udzielają odpowiedzi. Innym powodem może być to, że z powodu zmian prawnych zalecenie nie jest już aktualne.

Orientacyjny terminarz prac Izby Obrachunkowej jest następujący:

- wiosną – przygotowania wewnętrzne;
- na początku lata – przekazanie zapytań;
- wrzesień – otrzymanie odpowiedzi;
- październik – ocena odpowiedzi przez departamenty kontrolne Izby i przygotowanie poszczególnych części sprawozdania;
- listopad – sporządzenie całości sprawozdania;
- grudzień – przedłożenie sprawozdania parlamentowi federalnemu i parlamentom krajów związkowych (razem ze sprawozdaniem z działalności NOK w danym roku) oraz opublikowanie na stronie Izby Obrachunkowej⁷.

Każdej kontroli poświęca się odrębny rozdział, złożony z krótkiej charakterystyki kontroli⁸, tekstu wszystkich zaleceń – tak jak zostały sformułowane w sprawozdaniach z kontroli – wraz z określeniem stopnia ich realizacji⁹ – oraz krótkiego komentarza o stanie wdrożenia głównych zaleceń. Natomiast nie omawia się sposobu wykonania i przyczyn niewykonania poszczególnych zaleceń.

W Izbie Obrachunkowej Austrii sprawozdania z kontroli zawierają zwykle wiele zaleceń¹⁰, co ilustruje tabela 1, s. 168.

W rocznym sprawozdaniu o stanie realizacji zaleceń każde zostaje ujęte osobno, przez co jest to dokument obszerny (np. za rok 2021 liczy 260 stron, za rok 2020 – 294 strony, za rok 2019 – 332 strony). Przytoczenie tekstu zaleceń jest łatwe, bowiem w sprawozdaniach z kontroli są one zawarte nie tylko w części, gdzie

⁷ Sprawozdania o stanie realizacji zaleceń są publikowane w ostatnich dniach roku, którego dotyczą, np. sprawozdanie za rok 2021 ukazało się 16.12.2021, za rok 2020 – 23.12.2020, zaś sprawozdanie za rok 2019 – 18.12.2019.

⁸ Np. „Od października do grudnia 2018 r. Izba Obrachunkowa badała pozyskiwanie i wykorzystanie dronów w austriackich siłach zbrojnych. Celem przeglądu była ocena zamówienia systemu Tracker, ram prawnych, podstaw planowania i wykorzystania zasobów finansowych. Analizowany okres obejmował zasadniczo lata 2011–2018. W sprawozdaniu zawarto 26 zaleceń”, *Nachfrageverfahren im Jahr 2021*, jw., s. 30.

⁹ Wyrażenia słowne zostają dodatkowo oznaczone różnymi kolorami.

¹⁰ Ewentualne porównania międzynarodowe dotyczące formułowania zaleceń przez różne NOK wymagałyby szczegółowej analizy ich sposobu działania i praktyki wykonywania kontroli. Nie słyszałem o tego rodzaju badaniach i – biorąc pod uwagę ich pracochłonność – nie sądzę, aby zostały podjęte. Zatem tylko jako ilustrację można podać, że – przykładowo – Najwyższa Izba Kontroli w 2166 kontrolach przeprowadzonych w 2019 r. sformułowała 3939 wniosków (*Sprawozdanie...*, op.cit., s. 23, 25–26), zaś w 2007 kontrolach przeprowadzonych w 2020 r. – 4548 wniosków (*Sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 r.*, s. 198, 201). Powszechna Izba Obrachunkowa Holandii w kontrolach przeprowadzonych w I. 2015–2020 sformułowała 590 zaleceń (*Netherlands Court of Audit spurs ministers into action*, 06-10-2021, <<https://english.rekenkamer.nl/latest/news/2021/10/06/netherlands-court-of-audit-spurs-ministers-into-action>>, dostęp 06.3.2022). Trybunał Obrachunkowy Portugalii w ramach kontroli następczej w 2020 r. sformułował ich 448 (*Tribunal de Contas Annual Report 2020*, 27.12.2021, p. 49). Można też odnotować stanowisko Kontrolera Generalnego Australii, który stwierdził, że „świadomie ograniczyliśmy ilość naszych zaleceń, aby koncentrować się na sprawach istotnych”; I. McPhee: *The Evolving Role and Mandate of the Australian National Audit Office Since Federation*, Papers on Parliament No. 57, February 2012; <https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Senate/Powers_practice_n_procedures/pops/pop57/c04>, (dostęp 13.4.2022).

Tabela 1. Liczba kontroli Izby Obrachunkowej Austrii w latach 2019–2020 i sformułowanych zaleceń

Sprawozdania z kontroli NOK Austrii	Liczba kontroli	Liczba zaleceń
Opublikowane w 2019 r.	69	2247
Opublikowane w 2020 r.	66	2100 ¹¹

Źródło: Sprawozdania z działalności Izby Obrachunkowej (przypis 5) i sprawozdania o stanie realizacji zaleceń (przypis 6).

omawia się daną kwestię, lecz również zestawione w odrębnym rozdziale na końcu sprawozdania¹².

W 2021 r. Izba Obrachunkowa zapytała 60 skontrolowanych jednostek o realizację 2100 zaleceń sformułowanych w kontrolach przeprowadzonych w 2020 r.; w 2020 r. zapytano 114 jednostek o 2247 zaleceń z 2019 r., a w 2019 r. – 125 jednostek o 2666 zaleceń z 2018 r. Zbiornicze dane o ich realizacji przedstawia tabela 2, s. 169.

Kontrole Izby Obrachunkowej dotyczą zarządzania finansowego na trzech poziomach: federacji, krajów związkowych i większych gmin (ponad 10 tys. mieszkańców). W sprawozdaniach o stanie realizacji zaleceń podaje się dane obejmujące wszystkie jednostki (jak w tabeli 2) oraz odrębne informacje dotyczące kontroli na poziomie federacji, krajów związkowych i gmin.

Publikowanie sprawozdań ułatwia mediom i organizacjom zrzeszającym obywateli organizowanie społecznego nacisku na rzecz realizacji zaleceń. Prasa – zarówno centralna, jak i lokalna – zachęca do odwiedzania strony internetowej Izby Obrachunkowej w celu uzyskania szczegółowych informacji¹³ oraz relacjonuje dyskusje dotyczące sposobu wykonywania poszczególnych zaleceń, co przyczynia się do poznania i lepszego wyjaśnienia mechanizmu prowadzenia kontroli¹⁴.

Kontrole sprawdzające

Pozyskana w ten sposób wiedza o stanie realizacji zaleceń zostaje wykorzystana przy planowaniu kontroli sprawdzających, które następują przeważnie w kolejnym roku, czyli dwa-trzy lata od pierwszej kontroli danego tematu. Zwykle

¹¹ Najwięcej zaleceń – 326 – sformułowano w kontroli systemu usług opiekuńczych, przeprowadzonej w dwu ministerstwach federalnych i 9 krajach związkowych.

¹² Zob. np. *Ökologisierung Fließgewässer, zweite Sanierungsperiode. Bericht des Rechnungshofes*, Wien, im Mai 2019, s. 74; *Einführung intelligenter Messgeräte (Smart Meter). Bericht des Rechnungshofes*, Wien, im Jänner 2019, s. 117-119; *Inklusiver Unterricht: Was leistet Österreichs Schulsystem? Bericht des Rechnungshofes*, Wien, im Jänner 2019, s. 122-127.

¹³ Zob. np. *61 Prüfungen, 1 Gesetzesvorschlag, 260 Jahre Rechnungshof*, „Oberösterreichisches Volksblatt”, 29.12.2021.

¹⁴ Zob. np. *Risiken hinsichtlich Korruption*, „Der Standard”, 16.6.2018; *Es sind grundsätzlich nur Empfehlungen*, „Vorarlberger Nachrichten”, 11.1.2019; *Rechnungshof stellt Mindestsicherung gutes Zeugnis aus*, „Wiener Zeitung”, 26.1.2019.

Tabela 2. Stan realizacji zaleceń Izby Obrachunkowej Austrii sformułowanych w latach 2018–2020

Zalecenia z kontroli	w 2018 r.	w 2019 r.	w 2020 r.
Wykonane	1.313 (49%) (wykonane w całości lub części)	891 (40%)	762 (36%)
Wykonane w części	x	220 (10%)	279 (13%)
Zadeklarowane do wykonania	785 (30%)	684 (30%)	775 (37%)
Nie zostaną wykonane	568 (21%)	452 (20%)	284 (14%)
Ogółem	2666	2247	2100

Źródło: Sprawozdania Izby Obrachunkowej o stanie realizacji zaleceń (przypis 6).

są to niewielkie badania, ukierunkowane na ocenę wykonania zaleceń w obszarach wybranych na podstawie analizy ryzyka. Są prowadzone w odniesieniu do około 1/5 poprzednich kontroli.

Zwraca uwagę duży udział kontroli sprawdzających w relacji do ogólnej liczby kontroli Izby Obrachunkowej (tabela 3, s. 170). W innych NOK udział ten jest często mniejszy¹⁵.

W 2021 r. Izba Obrachunkowa opublikowała 15 sprawozdań z kontroli sprawdzających, w których oceniono realizację 234 zaleceń. Stwierdzono, że 124 (53%) z nich zostało wykonanych w całości, a 60 (25,6%) częściowo, ponadto uzyskano obietnicę realizacji 4 zaleceń (1,7%). 46 (19,7%) nie będzie wykonanych. Oznacza to, że stopień realizacji zaleceń wyniósł

80,3%; nie osiągnięto zamierzonej wartości 85%.

Z niektórych kontroli sprawdzających wynika niewykonanie głównych zaleceń poprzednich kontroli. Na przykład w kontroli „Pobór podatku akcyzowego” stwierdzono, że dochody państwa z podatków od alkoholu, piwa, oleju mineralnego, wina musującego i tytoniu w 2017 r. wyniosły około 6,66 mld euro. W porównaniu z tym wielkość ulg od podatku od olejów mineralnych (około 1,15 mld euro) była – w opinii Izby Obrachunkowej – zbyt duża. Jednak zalecenie, aby dokonać oceny zasadności tych ulg, z uwzględnieniem m.in. obciążeń administracyjnych urzędów celnych – nie zostało wykonane¹⁶. Inny przykład to „Kontrola cywilnego ruchu lotniczego”, w której z 18 sformułowanych

¹⁵ Dla przykładu, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w 2019 r. 2166 kontroli jednostkowych, w ramach których były 34 kontrole sprawdzające (każda w jednej lub kilku jednostkach); *Sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2019 r.*, s. 23, 233-237.

¹⁶ *System der Erhebung der Verbrauchsteuern; Follow-up-Überprüfung. Bericht des Rechnungshofes*, Wien, im Februar 2020, s. 45-48.

Tabela 3. Sprawozdania z kontroli Izby Obrachunkowej Austrii opublikowane w latach 2019–2021

Rok	2019	2020	2021
Opublikowane sprawozdania z kontroli	69	66	61
W tym: z kontroli sprawdzających	17	14	15

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdań z działalności Izby Obrachunkowej (przypis 5).

w poprzednim sprawozdaniu, tylko dwa zostały wykonane w pełni, trzy – częściowo, zaś 13 nie wykonano. Przede wszystkim nie zrealizowano zalecenia dotyczącego wzrostu produktywności i efektywności oraz ograniczenia wydatków na personel agencji kontroli ruchu lotniczego Austro Control¹⁷.

Dyskusja

Zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami, najwyższe organy kontroli monitorują reakcję jednostek kontrolowanych i innych odpowiedzialnych podmiotów w odpowiedzi na sprawozdania z kontroli. Działania następcze NOK skupiają się na tym, czy jednostka kontrolowana odpowiednio odniosła się do poruszonych kwestii, w tym do wszelkich szerszych implikacji danego zagadnienia. Jeżeli czynności te zostaną uznane za niewystarczające lub niezadowolające, może to wymagać kolejnej kontroli¹⁸.

Izba Obrachunkowa Austrii działa na rzecz realizacji zaleceń. Chodzi nie tylko o pomiar wpływu kontroli: analiza przyczyn niewykonania zaleceń ułatwia podjęcie merytorycznej dyskusji z ministerstwami i innymi podmiotami kontrolowanymi oraz ułatwia planowanie przyszłych badań¹⁹.

Izba Obrachunkowa Austrii szczegółowo informuje o stanie realizacji zaleceń: obok publikowania sprawozdania, o którym mowa wyżej, od 2019 r. zwiększono zakres informacji na ten temat w rocznym sprawozdaniu z działalności, zaś od końca 2021 r. na stronie internetowej Izby (tylko w języku niemieckim) są dane o realizacji zaleceń, w tym interaktywne wykresy, które ułatwiają szybki przegląd sprawozdań z poszczególnych kontroli oraz dostęp do informacji według poziomu zarządzania²⁰.

Koncepcja, że organ kontroli sprawdza wykonanie zaleceń i innych wniosków

¹⁷ *Zivile Flugsicherung: Follow-up-Überprüfung. Bericht des Rechnungshofes*, Wien, im November 2020, s. 47-52.

¹⁸ *ISSAI 100 Podstawowe zasady kontroli w sektorze publicznym*, pkt 51 [w:] *Standardy ISSAI 100 • ISSAI 200 • ISSAI 300 • ISSAI 400*, NIK, Warszawa 2016, s. 23-24; <<https://www.nik.gov.pl/plik/id,10934,vp,13279.pdf>>, (dostęp 28.3.2020).

¹⁹ Przedmowa prezes M. Kraker do sprawozdania z działalności Izby Obrachunkowej w 2020 r.; *Tätigkeitsbericht 2020 des Rechnungshofes Österreich*, Wien, im Dezember 2020, s. 3.

²⁰ Zob. <https://www.rechnungshof.gv.at/rh/home/fragen-medien/fragen-medien_3/Nachfrageverfahren_So_wirkt_der_Rechnungshof.html>, (dostęp 13.4.2022).

wysyłając zapytania do jednostek kontrolowanych lub prowadząc kontrole sprawdzające – nie jest nowa. To, co wyróżnia praktykę austriackiego NOK, to zbudowanie powszechnego, stosowanego regularnie od wielu lat trybu zapytania jednostek kontrolowanych, co wzmacnia rozliczalność przez stworzenie przejrzystego i przewidywalnego mechanizmu oceny: każdy kierownik jednostki kontrolowanej wie, że rok po przeprowadzeniu kontroli zostanie zapytany o wykonanie zaleceń. Publiczne informowanie o stanie ich realizacji ułatwia też organizowanie społecznego nacisku.

Najwyższe organy kontroli przywiązują coraz większą wagę do wykonania zaleceń²¹ oraz stosują w tym celu różne narzędzia i metody działania. Warto zatem zapoznać się z doświadczeniami innych NOK²². Praktyka Izby Obrachunkowej Austrii wskazuje, że szczegółowe ewidencjonowanie i dokonywanie publicznej oceny wdrożenia zaleceń pokontrolnych sprawia, iż rośnie ich ranga i stopień realizacji.

dr JACEK MAZUR
em. radca prezesa NIK

²¹ O zwiększeniu realizacji wniosków pokontrolnych mowa m.in. w *Strategii Najwyższej Izby Kontroli na lata 2021–2024*, <<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/pierwsza-od-18-lat-strategia-nik-2021-2024.html>>, (dostęp 28.3.2022).

²² EUROSAI opublikowała w 2021 r. raport *Follow-up of the implementation of audit recommendations. Best practices guide, issued by the project group*; <<https://www.eurosai.org/handle/404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/2021-02-03-Final-report-for-EUROSAI.pdf>>, (dostęp 20.2.2022).

Słowa kluczowe: Izba Obrachunkowa Austrii, zalecenia wynikające z kontroli, najwyższe organy kontroli, kontrola publiczna, kontrola państwowa

Bibliografia:

1. *Follow-up of the implementation of audit recommendations. Best practices guide, issued by the project group*, EUROSAI, 2021.
2. *Kontrola publiczna w Unii Europejskiej*, Europejski Trybunał Obrachunkowy, 2022.
3. Mazur J. (oprac.): *Kraje Grupy Wyszehradzkiej. Wpływ NOK na jednostki kontrolowane*, „Kontrola Państwowa” nr 3/2015.
4. Mazur J.: *Główne rodzaje najwyższych organów kontroli*, „Kontrola Państwowa” nr 6/2009.
5. *Nachfrageverfahren im Jahr 2021. Bericht des Rechnungshofes*, Wien, im Dezember 2021.
6. *State Audit in the European Union*, National Audit Office, London 2005.
7. Szawłowski R.: *Kontrola państwowa w Austrii*, „Kontrola Państwowa” nr 5/1957.
8. *Tätigkeitsbericht 2021 des Rechnungshofes Österreich*, Wien, im Dezember 2021.

ABSTRACT:

Informing the Public About Implementation of Audit Recommendations – Practice of the Austrian Court of Audit

The main objective of Supreme Audit Institutions (SAIs) is to contribute to efficient operations of the state, and to support citizens in its evaluation. In practice, the efficiency and usefulness of SAIs depend, in the first place, on the extent to which audit recommendations are implemented. SAIs other than courts of audit cannot oblige their auditees to do so, so they use impactful factors, such as, among other, proper selection of audit topics, deep knowledge and experience of auditors, and good communication with other state bodies, citizens and the media. Over the last years, the Austrian Court of Audit has developed a system for publicly inform about the extent of its recommendations implementation. In his article, the author discusses its functioning, and indicates how it impacts the stage of recommendations implementation.

JACEK Mazur, PhD, retired advisor to the President of NIK

Key words: Austrian Court of Audit, audit recommendations, Supreme Audit Institutions, public audit, state audit